

היועץ המשפטי לממשלה

נוהל טיפול במניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים

פרק א': כללי

1. מטרה
נוהל זה נועד להבהיר את אופן הטיפול של היועץ המשפטי לממשלה וגורמים מטעמו בשאלות הנוגעות לניגוד עניינים של שרים וסגני שרים, בהתאם לכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים¹ (להלן – הכללים).
2. הגדרה
בנוהל זה –
"עניין אישי" – כהגדרתו בכללים;
"שר" – לרבות ראש הממשלה וסגן שר;
"משרד" – המשרד שבו מכהן השר.

פרק ב': בדיקת ניגוד עניינים בתחילת מילוי תפקיד מיניסטרואלי

3. מילוי שאלון
(א) עם מינויו של שר לתפקיד, ימלא השר שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים, בנוסח שיקבע היועץ המשפטי לממשלה. השר יצהיר כי מילא את השאלון בצורה שלמה ומדויקת ומסר את כל המידע הנדרש, לרבות מידע המשתקף גם בהצהרת הון למבקר המדינה, וכי מלבד העניינים שעליהם דיווח לא ידוע לו על עניינים אישיים אחרים שמעוררים חשש לניגוד עניינים.
- (ב) השאלון ימולא גם בכל מקרה של הטלת תפקיד מיניסטרואלי נוסף על שר שהתמנה בעבר, וגם במקרה של מינוי שר כממלא מקום לפי סעיף 24 לחוק יסוד: הממשלה.

¹ י"פ התשס"ג 1136

היועץ המשפטי לממשלה

(ג) השר ימלא את השאלון ויעבירו ליועץ המשפטי לממשלה בהקדם האפשרי, וככל הניתן עד 30 יום ממועד כניסתו של השר לתפקיד (וראו סעיף 8(א1) לעניין מילוי שאלון על ידי שר שמונה כממלא מקום); עותקים מן השאלון יועברו לידיעת מבקר המדינה והיועץ המשפטי של המשרד.

(ד) היועץ המשפטי לממשלה, או מי מטעמו, יקיים פגישה אישית עם כל אחד מחברי הממשלה עם מינויו לשר, ככל הניתן במהלך התקופה שלפני מילוי השאלון.

(א) המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) יבחן את השאלון, וכן כל מידע נוסף שהועבר ממבקר המדינה, ככל שהועבר. ככל שיתברר כי עניין אישי של השר נוגע לפעילות המיניסטריאלית שלו או לפעילות משרדו, יערוך המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) טיוטת חוות דעת, בה יפורטו הסמכויות והתפקידים שיש לשר בנוגע לאותו עניין, ובמידת הצורך ייקבעו הצעדים שלדעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מינהלי) יש לנקוט לפי סעיף 7(ב) לכללים.

עריכת טיוטת חוות דעת 4

(ב) ככל שלדעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) נדרש לקבל מידע נוסף מהשר או מהמשרד הממשלתי – תיערך פניה אל היועץ המשפטי של המשרד לקבלת המידע. השר ימסור את המידע הנדרש בהקדם האפשרי, וככל הניתן לא יאוחר מ-10 ימים ממועד הפניה.

(ג) בעריכת הטיוטה, רשאי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) להתייעץ עם היועץ המשפטי של המשרד הממשלתי או להסתייע בו באופן אחר לפי הצורך.

(ד) בעניינים הנוגעים לראש הממשלה, ובמידת הצורך גם לגבי שרים אחרים, יובא העניין להתייעצות מוקדמת עם היועץ המשפטי לממשלה.

(ה) טיוטת חוות הדעת תיערך בתוך 21 יום ממועד קבלת מלוא המידע הנדרש. עותק מן הטיוטה יועבר אף לידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה האחראי בייעוץ וחקיקה על הייעוץ המשפטי בתחום משרדו של השר.

היועץ המשפטי לממשלה

5. העברת טיוטה להערות השר ותחולתה עד לגיבוש ההסדר הסופי
- (א) טיוטת חוות הדעת תועבר להתייחסות השר, באמצעות היועץ המשפטי של המשרד. היועץ המשפטי של המשרד יבהיר לשר כי עד להשלמת עריכת חוות הדעת, יש לנהוג לפי טיוטת חוות הדעת והיא מהווה הנחיה משפטית מחייבת.
- (ב) ככל שיש לשר הערות או הסתייגויות ביחס לאמור בטיוטה, עליו למסור את הערותיו בהקדם האפשרי, ובמידת האפשר בתוך 10 ימים. ככל שהשר מעוניין לקיים דיון בעל פה ביחס לאמור בטיוטה בפני המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי), ייעשה מאמץ לקיימו בתוך 7 ימים ממועד בקשת השר.
- (ג) במידת הצורך, טיוטה מתוקנת בהתאם להערותיו של השר תגובש ככל הניתן בתוך 7 ימים ותועבר לעיונו של השר. השר ימסור אם יש לו הערות או הסתייגויות ביחס לטיוטה המתוקנת, שאותן הוא מבקש להביא בפני המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) או בפני היועץ המשפטי לממשלה, ככל הניתן בתוך 7 ימים.
6. אישור היועץ המשפטי לממשלה
- (א) נוסח חוות הדעת יועבר לעיון היועץ המשפטי לממשלה ומבקר המדינה. ככל שיוותרו מחלוקות בקשר לחוות הדעת למול השר, היועץ המשפטי לממשלה יכריע בהן וינחה את המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) באשר לנוסח הסופי שלה.
- (ב) הנוסח הסופי של חוות הדעת יופץ לשר, עם העתק ליועץ המשפטי לממשלה, למבקר המדינה, למשנה ליועץ המשפטי לממשלה הרלוונטי, וליועץ המשפטי של המשרד.

היועץ המשפטי לממשלה

פרסום חוות הדעת 7. (א) כמקובל בטיפול בהסדרי ניגוד עניינים בשירות המדינה, יובהר לשר במפורש שעל חוות הדעת חל חוק חופש המידע, ולכן חוות הדעת, ככלל, לא תהיה חסויה, למעט אותם חלקים בהם יש טעם לחיסויים כדין (ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 3.1005).

(ב) לאחר העברת הנוסח הסופי של חוות הדעת, יפנה היועץ המשפטי של המשרד אל השר בבקשה לפרסומה הפומבי של חוות הדעת באתר האינטרנט של משרד המשפטים, ועל מנת שיוכל לבחון האם יש צורך להשחיר בחוות הדעת מידע שאין מקום לפרסמו על בסיס הסייגים הקבועים בחוק חופש המידע. ככל שעולה צורך לפרסם מידע הנוגע לצדדים אחרים, תיעשה פניה אליהם במתכונת הקבועה בסעיף 13 לחוק חופש המידע.

(ג) הנוסח הפומבי יועבר לפני פרסומו לאישור השר, באמצעות היועץ המשפטי של משרדו. ככל שלא יתקבלו הערות השר בתוך 14 ימים, הנוסח יפורסם באתר האינטרנט של משרד המשפטים.

שר במילוי מקום 8. (א) בעת מינוי שר כממלא מקום לפי סעיף 24 לחוק יסוד: הממשלה, בשים לב לתקופה הקצרה בה יכול שר לכהן כממלא מקום בהתאם להוראות חוק היסוד, יחול הנוהל הבא:

(1) השר ימלא שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים בהקדם האפשרי, וככל הניתן עד 15 ימים ממועד מינויו לתפקיד.

(2) מידע העלול לעורר חשש לניגוד עניינים יובא לידיעת היועץ המשפטי של המשרד.

(3) מקרים שבהם יתעורר חשש לניגוד עניינים יטופלו בהתאם להוראות סעיף 10 לנוהל זה.

היועץ המשפטי לממשלה

(ב) במקרים מסוימים, על אף האמור בפיסקה (א), המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) רשאי לקבוע כי הטיפול במניעת ניגוד עניינים של שר בתקופת מילוי מקום ייעשה בהתאם לנוהל הרגיל, המפורט בסעיפים 4-7. זאת, בין היתר, אם עוצמת החשש לניגוד העניינים מצדיקה זאת, או אם הובהר שהשר צפוי לכהן בתפקיד תקופה ארוכה יותר.

פרק ג': בדיקת ניגוד עניינים במהלך תפקיד מיניסטרטריאלי

העברת מידע חדש 9. (א) אם מתעורר מידע חדש על עניין אישי של שר, בנושא שלא נערכה לגביו חוות דעת עם תחילת מילוי התפקיד המיניסטרטריאלי, המידע יועבר למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי).

(ב) אם לדעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) מדובר בעניין אישי שעשויה להיות לו נגיעה לפעילות המיניסטרטריאלית של השר או לפעילות משרדו, תיערך חוות דעת למניעת ניגוד עניינים, או שיערך תיקון לחוות דעת קיימת, לפי העניין, בהתאם להוראות פרק ב' לנוהל זה. ככל שמדובר במידע המעורר שאלה נקודתית בלבד, הוא יטופל אד-הוק.

טיפול בשאלות אד-10. (א) שאלות אד-הוק תועברנה אל היועץ המשפטי לממשלה או אל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי).

(ב) ביחס לשאלות אד-הוק, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) יעביר הנחיה כתובה בתוך 10 ימים (אלא אם נדרש מענה מהיר יותר בנסיבות העניין). נוסח ההנחיה יאושר על ידי היועץ המשפטי לממשלה. עותק מן ההנחיה הכתובה יועבר לידי הגורמים המוזכרים בסעיף 6(ב) לנוהל זה.

(ג) ההנחיה תהווה הנחיה משפטית מחייבת ממועד נתינתה. ככל שיש לשר הערות או הסתייגויות ביחס להנחיה, ניתן להביאן ולדון בהן בפני היועץ המשפטי לממשלה.